

DYRLÆGEN

FAGMAGASIN FOR VETERINÆRSTUDERENDE OG VETERINÆRSYGEPLEJERSKER

4/2026 · 19. årgang

Tænder kræver teamwork

TandDyreklinikken uddanner for 10. gang fagveterinær-sygeplejersker i tandbehandling, og behovet for stærke tandteams vokser på klinikkerne.

Stærkere kompetencer til tandbehandling

Siden 2009 har TandDyreklinikken uddannet fagveterinærsygeplejersker i tandbehandling. Nu er 10. hold på vej, og efterspørgslen på kompetencerne er større end nogensinde.

Da TandDyreklinikken i 2009 var med til at starte efteruddannelsen Fagveterinærsygeplejerske i tandbehandling, var behovet på mange klinikker ganske konkret.

Veterinærsygeplejersker blev sat til at lave tandrensninger, fordi opgaven allerede lå naturligt hos dem i klinikens hverdag.

Men mange manglede den faglige ballast til at forstå, hvad de så i mundhulen, og hvornår der var behov for mere end en rensning.

»Der kom flere og flere sygeplejersker på vores basale kurser, som sad og lavede tandrensninger til hverdag ude på klinik-

Ifølge Jens Ruhnau er stærkere tandkompetencer blevet en nødvendighed, fordi mange klinikker oplever flere patienter og større forventninger fra dyreejerne.

kerne. Og nogle af dem efterspurgte, at de gerne ville vide lidt mere,« siger Jens Ruhnau, dyrlæge, europæisk specialist i tandbehandling og medejer af TandDyreklinikken i Måløv.

Til september begynder 10. hold, og i juni afsluttede 17 veterinærsygeplejersker 9. hold. Alle bestod. For Jens Ruhnau er milepælen et billede på, hvordan tandbehandling har flyttet sig fra et smalt interessefelt til et område, der fylder markant i moderne smådyrspraksis.

En krop med fire arme

Efteruddannelsen udbydes i samarbejde mellem Veterinærsygeplejerskernes Fagforening, Den Danske Dyrlægeforening og TandDyreklinikken. Den strækker sig over cirka et år og er opbygget af fem moduler samt en afsluttende eksamen.

Deltagerne arbejder både teoretisk og praktisk med blandt andet anatomi, sygdomsudvikling, periodontologi, tandrensning, tandrøntgen, instrumentkendskab, profylakse, journalisering og klientvejledning. Samtidig arbejder de med, hvordan tandbehandling implementeres på deres egen klinik.

I begyndelsen handlede meget om at forstå periodontalsygdomme, udføre tandrensning korrekt og tage gode røntgenbilleder. Det gør det stadig. Men ifølge Jens Ruhnau er uddannelsen i dag i højere grad blevet en uddannelse i at få tandbehandling til at fungere som en integreret del af klinikens drift.

»Vi taler meget mere om flow i klinikken, og hvordan man får det implementeret i den daglige drift. Der er kommet meget mere på videnmæssigt. Vi er blevet meget mere skarpe på, hvad det er for nogle behov, de kan tage med ud i klinikkerne og bruge derude,« siger han.

Det handler om, hvem der gør hvad, hvornår i behandlingen, og hvordan røntgen, narkoseovervågning, journalisering og behandling koordineres. Idealet er et tandteam, hvor dyrlæge og veterinærsygeplejerske arbejder tæt sammen.

»Vi griner lidt af, at mange af os opnår en fornemmelse af, at vi er én krop med fire arme. Så ved man hele tiden, hvad hinanden gør,« siger Jens Ruhnau.

Et fagligt skift

Udviklingen i uddannelsen afspejler også udviklingen i selve tandbehandlingen. Da han begyndte at arbejde med området i 1990'erne, blev tandbehandling ifølge Jens Ruhnau ikke betragtet som noget centralt speciale i smådyrspraksis.

I dag er situationen en anden. Dyreejerne stiller større krav, klinikkerne ser flere tandpatienter, og fokus har flyttet sig fra primært at fjerne det dårlige til i højere grad at forebygge, behandle og bevare tænder.

»I gamle dage var det meget at rense af og tage de dårlige tænder ud. Nu laver man meget mere »

Et tandteam i praksis

For Bettina Jørgensen har faguuddannelsen i tandbehandling været med til at gøre tænder til et specialiseret arbejdsområde i klinikens hverdag.

Bettina Jørgensen, veterinærsygeplejerske hos Doktor Dyr i Høng, tog efteruddannelsen Fagveterinærsygeplejerske i tandbehandling på holdet 2018/2019. I dag arbejder hun næsten udelukkende med tandpatienter. Interessen begyndte på et almindeligt tandrensekursus hos TandDyreklinikken i Måløv.

»Jens Ruhnau plantede nogle frø hos mig, som har spiret og vokset lige siden. Nu er jeg landet på den hylde, hvor jeg skal være,« fortæller Bettina Jørgensen.

For Bettina Jørgensen betyder det meget at kunne hjælpe de mange dyr, der har problemer i mundhulen. Hun oplever, at tandbehandling kan gøre en stor forskel for både hunde og katte.

Hos Doktor Dyr i Høng indgår Bettina Jørgensen i et fast tandteam med dyrlæge Sandra Hansen. Her bruger Bettina Jørgensen sin faglige viden til at skabe overblik, forberede materialer, kende procedurerne og sparre om handlingerne.

»Det letter dyrlægens arbejde rigtig meget. Vi sparrer rigtig meget og bruger hinanden, når vi vurderer tænderne både visuelt og på røntgen,« siger hun.

Bettina Jørgensen har også en central rolle i kontakten med dyreejerne. Hun modtager patienter, tjekker oplysninger, ringer til ejerne med status på mundhulen og forklarer, hvad der er lavet.

Særligt forebyggelsen betyder meget for Bettina Jørgensen.

»At forklare, hvad der er blevet lavet, og hvad de kan gøre for forebyggelse, synes jeg er en rigtig vigtig opgave,« siger Bettina Jørgensen. 🐾

Fra elevinteresse til fagligt speciale

For Stine Rosendal var efteruddannelsen i tandbehandling ikke en tilfældig beslutning, men et mål, der havde ligget i baghovedet siden elevtiden.

Interessen for tandbehandling begyndte tidligt for **Stine Rosendal**, aut. veterinærsygeplejerske i tandbehandling hos Nordre Dyrehospital – Vetgruppen.

»Som årene gik, og jeg voksede med opgaven, kunne jeg mærke, at det var virkelig noget, jeg brændte for. Det er megafedt, at der er en mulighed for, at man kan specialisere sig inden for et bestemt område,« fortæller Stine Rosendal.

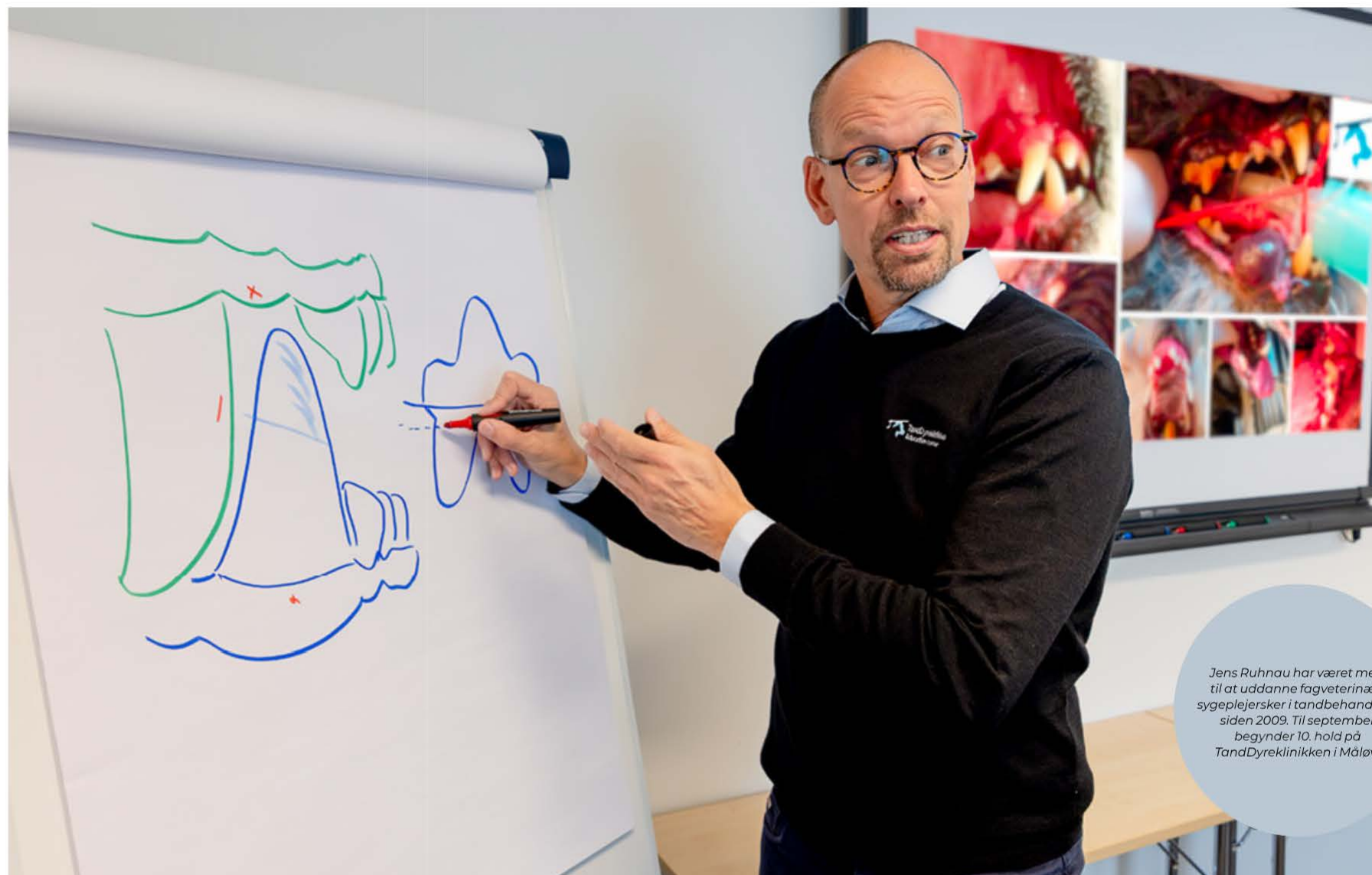
Stine Rosendal blev færdiguddannet veterinærsygeplejerske i 2023 og startede kort efter på Nordre Dyrehospital. Muligheden for at tage faguddannelsen var en del af planen fra begyndelsen.

I dag bruger Stine Rosendal kompetencerne i det daglige arbejde. Uddannelsen har ikke kun givet mere viden, men også en større faglig præcision.

»Man dygtiggør sig helt ned til finesseniveau, hvor man bliver kræsen omkring sit eget arbejde. Man bliver egentlig dygtigere, fordi man skal, men man får også lysten til at blive ved med at gøre det,« siger Stine Rosendal.

For Stine Rosendal har holdfællesskabet også haft stor betydning. Sparringen med både undervisere og de øvrige deltagere har været med til at styrke den faglige stemme.

»Det er enormt givende, at man ved, hvad man laver, og at man kan videreformidle, hvor vigtig faguddannelsen er, både over for kollegaer og arbejdsgivere,« siger Stine Rosendal. 🐾

Jens Ruhнау har været med til at uddanne fagveterinærsygeplejersker i tandbehandling siden 2009. Til september begynder 10. hold på TandDyreklinikken i Måløv.

behandling på den enkelte tand, så den kan blive bevaret, ligesom man gør hos mennesker. Fokus har rykket sig enormt meget,« siger Jens Ruhнау.

Det skift stiller krav til hele tandteamet, mener han. Veterinærsygeplejersken skal ikke stille diagnosen, men en fagveterinærsygeplejerske i tandbehandling skal kunne genkende sygdomstegn, tage brugbare røntgenbilleder, forstå behandlingsgangen og hjælpe dyreejeren med forebyggelse.

Kvalitet i hverdagen

På mange klinikker får fagveterinærsygeplejersken også en rolle som kvalitetssikring. Ikke som kontrol-

instans i formel forstand, men som den person i tandrummet, der ved, hvorfor detaljerne betyder noget.

Er røntgenbilledet godt nok? Er rodspidsen med? Er der lavet en ordentlig oral status? Er dyreejeren blevet klædt på til hjemmetandpleje?

»De kommer med en viden om, hvorfor det er vigtigt, og hvad det er, der er vigtigt. Det er med til at løfte klinikkeniveau. Det går ikke at skære hjørner, for der sidder en lille løftet pegefinger, der hedder fagveterinærsygeplejersken,« forklarer Jens Ruhнау.

I de første år kunne det give lidt gnidninger, når nyuddannede fagveterinærsygeplejersker kom hjem og stillede nye krav til klinikkenes standarder. Sådan oplever Jens Ruhнау det sjæld-

nere i dag. Tandbehandling er i højere grad blevet et fælles klinikanliggende, og mange dyrlæger er selv kommet på kursus, fordi deres veterinærsygeplejersker har presset på.

»Det har affødt, at der ude på klinikkerne er kommet regulære tandteams, hvor en eller to dyrlæger og en eller to sygeplejersker har ansvaret for klinikkenes tandbehandling. Det har været en interessant udvikling at se,« bemærker han.

Høj etik

Selvom uddannelsen giver konkrete praktiske kompetencer, vender Jens Ruhнау flere gange tilbage til den faglige etik.

Deltagerne kommer med stor motivation, men også med forskellige forudsætninger. Derfor er uddannelsen med tiden »

Hurtigere og mere sikker

For Julie Frederiksen har faguddannelsen i tandbehandling givet større faglig sikkerhed, bedre røntgenteknik og et stærkere blik for behandlingskrævende sygdomme i mundhulen.

Julie Frederiksen, veterinærsygeplejerske på Bogense Dyrecenter, er netop blevet færdig på holdet 2025/2026. Interessen begyndte for alvor for omkring ti år siden, da Jens Ruhnau gav Julie Frederiksen en ultralydsrenser i hånden under et foredrag.

»For mig er det især arbejdet med tandrensning, der er særligt tilfredsstillende, fordi man tydeligt kan se, at behandlingen gør en forskel for patienten,« fortæller Julie Frederiksen.

Efteruddannelsen Fagveterinærsygeplejerske i tandbehandling har især styrket Julie Frederiksens blik for, hvornår der er noget behandlingskrævende i mundhulen. Samtidig er Julie Frederiksen blevet hurtigere og mere sikker i arbejdet med oral røntgen.

»Jeg er blevet bedre til at spotte, når der er noget behandlingskrævende i munden. Og jeg er også blevet meget hurtigere til at lave oralstatus,« siger Julie Frederiksen.

Den udvikling har konkret betydning i hverdagen. Når røntgenbillederne bliver taget hurtigere og med bedre teknik, kan patienterne ligge kortere tid i narkose, og dermed bliver kvaliteten af behandlingen højere.

»På den måde ligger vores patienter også kortere tid i narkosen,« siger Julie Frederiksen.

På Bogense Dyrecenter fylder tandpatienterne en del. Julie Frederiksen fortæller, at der ofte er en til to tandpatienter om dagen, når Julie Frederiksen er på arbejde.

For Julie Frederiksen har uddannelsen også givet en dybere forståelse af, hvordan mundhulen hænger sammen med resten af kroppen. Især arbejdet med periodontal sygdomme og hjemmeprofylakse fylder.

»Alle vores patienter har jo en mundhule. Så det er relevant for patienten i forhold til, at det hele hænger sammen i kroppen,« siger Julie Frederiksen. 🐾

justeret, så de skriftlige opgaver er blevet mindre tunge, mens den praktiske træning, cases fra egen klinik og løbende repetition fylder mere.

»Vi har prøvet at tilgodese de bogligt knap så stærke, men som er smadder gode til at kommunikere og til at lave alt det andet. Det fungerer godt. Jeg synes, vi har fundet en god balance,« siger Jens Ruhnau.

Samtidig opstår der ifølge Jens Ruhnau et særligt fortrolighedsrum på holdene. Deltagerne deler erfaringer, frustrationer og løsninger fra deres klinikker. Netop den sparring gør, at deltagerne ikke kun får viden, men også mod til at bruge den.

»De kommer ud med en kæmpe høj etik. De går virkelig ud og står på mål for det, der er rigtigt at gøre på det her område,« siger han.

Stor efterspørgsel

Efterspørgslen på kompetencerne er ifølge Jens Ruhnau større end nogensinde. Han peger på, at mange stillingsopslag til både dyrlæger og veterinærsygeplejersker i dag specifikt efterspørger erfaring med tandbehandling.

Mange klinikker oplever også, at tandpatienterne fylder mere i kalenderen end tidligere, og at dyreejerne i højere grad forventer behandling, forebyggelse og forklaring.

»Klinikkerne er ved at drukne i tandpatienter. Når vi spørger deltagerne til sidst på uddannelsen, hvordan det går derude,

Jens Ruhnau fortæller, at uddannelsen afspejler en udvikling, hvor tandbehandling fylder stadig mere i moderne smådyrspraksis.

så siger de, at det går fint, men at de måske har to eller tre måneders ventetid på en almindelig tandrensning. Det er helt vildt,« siger Jens Ruhnau.

Derfor handler fremtidens tandbehandling ikke kun om flere hænder, men også om bedre samarbejde, tydeligere procedurer og stærkere udnyttelse af de kompetencer, der allerede findes på klinikken.

Når Jens Ruhnau ser frem mod de kommende år, peger han især på den teknologiske udvikling. Kunstig intelligens er begyndt at gøre sit indtog i diagnostikken, blandt andet som hjælp til vurdering af tandrøntgenbilleder.

Diagnoserne er fortsat dyrlægens ansvar. Men bedre beslutningsstøtte og gode optagelser kan få stor betydning for tandteamets arbejde.

»Når de lærer at trykke på knappen til det program og indstille røntgenkanonen rigtigt, så kommer der nogle rapporter ud, som slår benene væk under dyrlægerne. Det bliver helt vildt, hvad de kan stille af forslag til diagnoser,« siger Jens Ruhnau. ■

Solid faglig rygrad

For Maria Ravn har faguddannelsen i tandbehandling givet større sikkerhed i arbejdet med tandpatienter og en tydeligere rolle i klinikens hverdag.

Maria Ravn, veterinærsygeplejerske på Havdrup Dyreklinik, tog efteruddannelsen Fagveterinærsygeplejerske i tandbehandling på holdet 2022/2023.

Tandbehandling havde allerede fyldt meget i Maria Ravns arbejdsliv, og derfor lå det naturligt, at Maria Ravn på et tidspunkt skulle tage faguddannelsen.

»I al den tid, jeg har været i faget, har jeg haft rigtig meget med tænder at gøre. Så det lå lidt naturligt, at jeg på et tidspunkt skulle have den,« fortæller Maria Ravn.

For Maria Ravn har uddannelsen især givet faglig sikkerhed. Hvor Maria Ravn tidligere var med til at kigge på og behandle tandpatienter, har Maria Ravn i dag en mere selvstændig rolle i arbejdet.

»Den har givet mig noget rygrad. Nu er man en af dem, der faktisk godt kan tage en beslutning og løbe med den,« siger Maria Ravn.

I hverdagen bruger Maria Ravn blandt andet kompetencerne, når der skal laves oral status med tandrøntgen af alle tænder. Her er Maria Ravn med til at vurdere, hvad der skal ske videre i samarbejde med dyrlægen.

»Inden jeg fik uddannelsen, havde jeg ikke rigtig noget rygstød til at kunne sige, hvad der skulle gøres. Nu er det ligesom mit job,« siger Maria Ravn. 🐾

